

Veelgestelde vragen Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland

Over dit document

In dit document worden de meest voorkomende vragen over de Regionale Investeringsagenda van Holland Rijnland beantwoord. Dit document is bedoeld voor college- en raadsleden, inwoners, stakeholders en pers.

Over de Regionale Investeringsagenda

Met de Regionale Investeringsagenda maakt Holland Rijnland ambitieuze keuzes op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid. In de Regionale Investeringsagenda beschrijven we 14 prioritaire projecten en vier thema's die de regionale opgaven vertolken. In het Algemeen Bestuur van 31 januari 2024 is de Regionale Investeringsagenda vrijgegeven voor de zienswijzeprocedure bij de gemeenten. Dit omdat het een gezamenlijk product betreft, van de regio en door de regio. Door proactief en gezamenlijk op te treden in deze opgaven wordt een regionale euro meer waard dan een lokale euro.

Veel gestelde vragen

1. Wat is Holland Rijnland?

Holland Rijnland is een bestuurlijk samenwerkingsverband van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Samen vormen we de *regio* Holland Rijnland. Als regio zet Holland Rijnland zich in voor regionale opgaven van dertien gemeenten in het hart van de Randstad. Samen werken we aan het verbeteren van wonen, werken en welzijn voor onze inwoners. We staan voor uiteenlopende en uitdagende opgaven op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzame energie. Door gezamenlijk deze opgaven op te pakken staan we sterker. Daarom werken we samen in de regio-organisatie Holland Rijnland.

2. Wat is de Regionale Investeringsagenda?

Met de Regionale Investeringsagenda maakt Holland Rijnland keuzes op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid. De Regionale Investeringsagenda is een dynamisch instrument waarmee we als gemeenten een duidelijke route uitstippelen van ambitie naar uitvoering. Voor een welvarend Holland Rijnland waar mensen met plezier wonen en werken, waar we ons verbonden voelen en waar natuur en recreatie voor iedereen bereikbaar zijn. Door de Regionale Investeringsagenda weten we als gemeenten wat we van elkaar kunnen verwachten. Zo slaan we samen de brug van ambitie naar uitvoering.

Grote opgaven vragen om grote veranderingen. We gaan onze leefomgeving tussen nu en 2050 gereedmaken voor de toekomst. We maken ambitieuze keuzes. Ze gaan leiden tot projecten van tientallen of honderden miljoenen euro's. Denk hierbij aan een groenblauw raamwerk van natuur en recreatieprojecten, een energy lane voor warmte en elektriciteit, een hoogwaardige openbaarvervoercorridor en een netwerk van doorfietspaden.

3. **Waarom is een Regionale Investeringsagenda nodig?**

Nederland heeft grote opgaven in een beperkte ruimte. Dit geldt zeker voor de regio Holland Rijnland. We staan in onze regio voor uiteenlopende en uitdagende opgaven op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid.

Door als gemeenten de handen ineen te slaan nemen we de regie, werken we sneller en profiteren we van efficiëntie en schaalvoordeel. We maken slim gebruik van de ruimte en kunnen de opgaven uitwerken in toekomstbestendige oplossingen zoals wij die voor ons zien. Ook is het onze inzet om een multiplier te realiseren op de gezamenlijke gemeentelijke middelen. Net zoals we eerder bij het Regionale Investeringsfonds hebben gedaan, waardoor een regionale euro meer waard wordt dan een lokale euro.

4. **Wat zijn de thema's binnen de Regionale Investeringsagenda?**

Bereikbaar en verbonden: We zetten in op projecten waarmee we onze regio in de toekomst op een duurzame manier verbonden en bereikbaar houden. We werken aan een betere (ov-)verbinding tussen stad en platteland, het tegengaan van vervoersarmoede en we maken de transitie naar duurzame vervoersmiddelen. Met andere woorden: we geven het duurzame mobiliteitsnetwerk van morgen vorm.

Duurzaam en energiezeker: Holland Rijnland wil in 2050 een energieneutrale regio zijn. Dat hebben we met elkaar als doel gesteld in de Regionale Energiestrategie. Dat is een fikse uitdaging, zeker gezien de nieuwe gebiedsontwikkeling. Als we 30.500 nieuwe woningen willen bouwen, dan moet de energie infrastructuur stevig zijn. We werken naar een robuust energiesysteem. We moeten hiervoor energie besparen, lokale warmte en elektriciteit opwekken en onze infrastructuur op het gebied van energie en warmte uitbreiden.

Economisch sterk en innovatief: Onze regio is een echte kennisregio. Denk aan het Leiden Bio Science Park, Unmanned Valley en de NL Space Campus. Daarnaast zijn er in Holland Rijnland uiteenlopende midden- en kleinbedrijven actief. De partijen weten elkaar alleen niet altijd te vinden. Ook zien we dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt niet goed op elkaar aansluiten. Wij gaan de kennisinstellingen en de uitvoerende partijen in de regio daarom meer met elkaar verbinden. Dit doen we met een fonds, waarmee we investeren in human capital en midden- en kleinbedrijven helpen met innoveren. Daarnaast ontwikkelen we een scherp economisch profiel van de regio, zodat het voor iedereen duidelijk is waar Holland Rijnland voor staat en aan werkt.

Groen en klimaatbestendig: Onze regio moet toekomstbestendig worden. Water en bodem zijn hierbij sturend voor de ruimtelijke inrichting in Holland Rijnland. We moeten de natuur versterken en de ruimte klimaatbestendig inrichten. Bijvoorbeeld door water beter vast te houden in tijden van droogte en op te vangen bij hevige regen. We moeten de beperkte ruimte slim gebruiken om onze grotendeels verstedelijkte regio gezond, groen en leefbaar te houden en toch ruimte te geven aan nieuwe woningbouw. Het 'groen' en het 'blauw' moeten onze hele regio 'dooraderen'. We bouwen daarom aan een regionaal netwerk van groen en water, bijvoorbeeld met ecologische corridors, nieuwe gebieden voor natuurrecreatie en een uitbreiding van het wandel- en fietsnetwerk.

5. Welke projecten staan in de Regionale Investeringsagenda?

De Regionale Investeringsagenda bevat deze 14 projecten:

1. Doorfietsroutes

We ontwikkelen en investeren in een netwerk van doorfietspaden door de hele regio Holland Rijnland. Deze zijn voornamelijk bedoeld als volwaardig alternatief voor de auto en het openbaar vervoer. Het woon- werkverkeer maakt hier gebruik van.

2. Mobiliteitsaanpak Rijn- en Veenstreek Noord, inclusief Leimuiderbrug

De verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid staan in de noordelijke Rijn- en Veenstreek onder druk. We doen een studie naar een integrale mobiliteitsaanpak waarbij een oplossing gezocht wordt voor onder andere de knelpunten bij de rondweg Ter Aar, de oeververbinding bij Leimuiden en de doorstroming op de N207.

3. Mobiliteitsaanpak Noordelijke Duin- en Bollenstreek en Haarlemmermeer

Samen met de provincies Noord- en Zuid-Holland, de Vervoersregio Amsterdam en de gemeenten Haarlemmermeer, Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk werken we aan de bereikbaarheid van de Duin- en Bollenstreek en de westflank Haarlemmermeer. Hiertoe is onlangs bestuurlijk een startnotitie ondertekend door de deelnemende partijen waarin afspraken zijn opgenomen welke projecten zullen worden opgepakt.

4. Corridorstudie N206 Ruimte en mobiliteit - A44 – Zuidelijke ontsluiting Duin- en Bollenstreek

We voeren een studie uit naar het gebied rond de N206, de zuidelijke ontsluiting van de Duin- en Bollenstreek en de A44. We kijken daarbij naar ruimte, wonen en mobiliteit. Dit leidt tot een maatschappelijke kosten-batenanalyse als basis voor een maatregelenpakket.

5. Studie Regionale aansluiting MIRT Knooppunt Leiden Centraal HOV + Fiets en oost-west HOV-corridor Stedelijke As Esa ESTEC/NL Space Campus-Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn

We zorgen dat verstedelijking samen op gaat met duurzame mobiliteit. We onderzoeken een hoogwaardige openbaar vervoerverbinding van Noordwijk/Katwijk, via het vernieuwde Knooppunt Leiden Centraal naar Alphen aan den Rijn.

6. Warmtenet inclusief consequenties elektriciteit

We willen het warmtenet verder ontwikkelen en uitbreiden. We onderzoeken hoe we dat kunnen vormgeven in Holland Rijnland.

7. Energy Lane, inclusief Barrepolder 150kV-station

We ontwikkelen een energy lane langs de N11 en delen van de A4 van Leiden naar Alphen aan den Rijn voor de opwek en het transport van duurzame energie. Daarbij benutten we kansen zoals de komst van een groot 150 kV-elektriciteitsstation in de Barrepolder in Alphen aan den Rijn.

8. Haalbaarheidsonderzoek Regionale Ontwikkelingsmaatschappij

We maken bedrijventerreinen duurzamer en aantrekkelijker. Hiervoor richten we een regionale herontwikkelingsmaatschappij op. We beginnen in de gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten, daarna breiden we uit naar de andere gemeenten.

9. Regio Deal Sierteeltregio

We versterken de brede welvaart in de Greenportregio's. In oktober 2023 is de aanvraag voor een Regio Deal Sierteeltregio ingediend bij het Rijk. Wanneer deze wordt toegekend gaan we projecten uit de Regiodeal financieel en materieel ondersteunen.

10. Groenblauw Raamwerk

We vergroenen in en om het stedelijk gebied. Zo dragen we bij aan leefbare, klimaatadaptieve, biodiverse en gezonde steden en dorpen. Dat doen we met een groen-blauw raamwerk als zone rond het stedelijk gebied, dat we financieel ondersteunen.

11. Benutten en versterken landschappelijke kwaliteiten

Voor de leefbaarheid van de regio is het noodzakelijk dat landschappen bereikbaar en beleefbaar zijn. Het recreatieve (water)netwerk moet daarvoor op orde zijn. Ook zijn er economische mogelijkheden voor de landbouwtransitie en Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing. We promoten onze aantrekkelijke natuurgebieden zoals de plassen, veenweide, duinen en strand.

12. HUBs grondstoffen, materialen, goederen en personen

We willen het aantal auto's, bestelbusjes en vrachtwagens in onze steden verminderen. Daarom doen we een studie naar geschikte locaties voor transferia (waar reizigers overstappen tussen verschillende soorten vervoer) en HUBs voor overslag van goederen.

13. Mobiliteit gebiedsontwikkeling Alphen-West inclusief Gnephoek

In Alphen West zijn diverse transformatie- en nieuwbouwwopgaven. Met name op het gebied van mobiliteit onderzoeken en financieren we de benodigde maatregelen.

14. Studie: versterken en verbinden Kennis- en innovatie-as

We versterken onze kenniseconomie. We verbeteren de samenwerking tussen onze kennisclusters: de NL Space Campus, het centrum voor drone- en sensortechnologie Unmanned Valley en het Leiden Bio Science Park. We stimuleren en ondersteunen dat deze clusters samen projecten starten.

6. Waaronder deze 14 projecten? Hoe is de keuze erop gevallen?

De veertien prioritaire projecten zijn gedestilleerd uit een brede inventarisatie in het voortraject met alle gemeenten. Verdere ordening van deze veertien projecten is de volgende stap die we na vaststelling van de RIA in gezamenlijkheid gaan zetten. Dat is voorzien op de Regiodag van 15 mei 2024. We zullen dan met alle portefeuillehouders het gesprek voeren over de fasering van de prioritaire projecten. De uitkomsten van dit gesprek worden bekrachtigd tijdens de Regiodag van 18 september 2024. Op deze manier bepalen we in gezamenlijkheid de ordening, fasering en prioritering van de veertien projecten.

In het hoofdstuk 'stap voor stap projecten verder brengen' (p14-15) leest u meer over de drie projectfasen die we onderscheiden in de projectenportefeuille.

7. Hoe ziet de besluitvorming voor de vaststelling van de Regionale Investeringsagenda eruit?

In onderstaande tijdlijn zijn de hiertoe te nemen stappen weergegeven:

- 31 januari 2024: Het Algemeen Bestuur heeft de Regionale Investeringsagenda vrijgegeven voor zienswijzen aan de gemeenteraden.
- 31 januari tot en met 27 maart 2024: In deze periode hebben de gemeenteraden acht weken de tijd om hun zienswijze te geven op de Regionale Investeringsagenda.
- 3 april 2024: Het Algemeen Bestuur besluit over het vaststellen van de Regionale Investeringsagenda.

- April 2024: Gemeenten verwerken de gevraagde bijdrage in hun kadernota's 2025 na vaststelling van de Regionale Investeringsagenda door het Algemeen Bestuur.
- December 2024: Het Algemeen Bestuur besluit over de verordening Regionale Investeringsagenda.

8. Hoe werken de gemeenten en de regio-organisatie Holland Rijnland samen?

De Regionale Investeringsagenda kent een aantal principes over de wijze van samenwerken. Dit zijn:

- Gemeenten zijn eigenaar van een project, tenzij Holland Rijnland gevraagd wordt deze rol op zich te nemen.
- Er worden geen taken en bevoegdheden overgedragen.
- Benodigde financiële middelen worden beschikbaar gesteld aan de gemeente
- die het project trekt. Zo blijft sturing en geld in één hand. We benutten (de governance van) Holland Rijnland als regionaal orgaan optimaal voor kaderstelling, prioritering, sturing, verantwoording en lobby.

9. Wanneer worden de projecten uitgevoerd?

De termijn tot uitvoering verschilt sterk per project. Een aantal projecten is al heel concreet, zoals de Regiodeal Sierteeltregio en het doorfietspadennetwerk. Anderen moeten verder worden ontwikkeld. Daarna kan de uitvoering starten.

10. Hoe krijgen inwoners inspraak op de projecten van de Regionale Investeringsagenda?

De wijze van inspraak wordt per project vormgegeven. Hierbij is de gemeente waar het project zich fysiek bevindt leidend in het proces. Bij grensoverschrijdende projecten zullen de verschillende gemeenten dit op zich moeten nemen.

11. Wat kost de Regionale Investeringsagenda?

De financiering van de Regionale Investeringsagenda over 2024-2027 bedraagt in totaal € 7 miljoen incidenteel. Dit valt uiteen in € 4 miljoen voor prioritaire projecten en € 3 miljoen voor het regionaal fonds. In de projectbladen van de veertien prioritaire projecten is per project een raming opgenomen van de benodigde middelen in de genoemde fase van het project. Hiermee kunnen we ook aan de slag om het gesprek aan te gaan over een multiplier vanuit andere overheden (Provincie, Rijk en EU).

De projecten bevinden zich in verschillende fases. Deze zijn aangeduid als P-fases. Een P3-project bevindt zich in de onderzoeksfase, een P2-project bevindt zich in de voorbereidingsfase op de uitvoering en een P1-project is klaar om uitgevoerd te worden.

De middelen die gevraagd worden voor de financiering van de P2 en P3 projecten zijn bedoeld om de onderzoeksvraag van de projecten te beantwoorden. Denk hierbij aan het inhuren van een gespecialiseerd bureau om onderzoek te doen, een businesscase te bouwen, subsidiemogelijkheden te verkennen, et cetera. De capaciteit van Holland Rijnland wordt dus niet uit RIA-middelen bekostigd, maar uit de reguliere begroting van Holland Rijnland.

Het regionaal fonds zal bestaan uit vier deelfondsen. De regionale commissies zullen een belangrijke rol vervullen in de bestedingen uit deze fondsen. Het gevraagde bedrag willen we evenredig verdelen over de vier in de Regionale Investeringsagenda opgenomen thema's. Net als bij het Regionaal Investeringsfonds (RIF, zie vraag 15) is het de bedoeling om ook extern geld te genereren bij provincie(s), Rijk en de Europese Unie.

Thema	Commissie	Eerste indicatieve verdeling
Bereikbaar en verbonden	Mobiliteit	€ 750.000
Duurzaam en energiezeker	Duurzaamheid, Energie & Groen	€ 750.000
Groen en klimaatbestendig	Duurzaamheid, Energie & Groen	€ 750.000
Economisch sterk en innovatief	Economie	€ 750.000

Voor alle genoemde deelfondsen zal een thematisch programma worden ontwikkeld op basis van de nu lopende toekomstverkenningen. In de thematische programma's zullen ook de inhoudelijke criteria voor de (deel)fondsen worden geformuleerd op basis waarvan projectaanvragen gedaan kunnen worden. Gemeentelijke projecten die aan de criteria van het fonds voldoen, kunnen financiering ontvangen van Holland Rijnland.

Gemeenten worden gevraagd om bij de behandeling van hun kadernota 2025 rekening te houden met de financiering van de Regionale Investeringsagenda. De bijdrage tussen de dertien gemeenten zal worden verdeeld op basis van inwonersaantal met peildatum 1 januari 2024. Onderstaande tabel geeft een beeld van de bijdrage per gemeente aan de hand van peildatum 1 januari 2023. De bedragen zullen dus nog iets wijzigen. Het is de bedoeling de middelen op te delen in drie gelijke jaarlijkse bijdragen.

Gemeente	Voorlopige verdeelsleutel: Inwonersaantallen op 1 januari 2023	€ 4 miljoen voor P2 en P3 projecten	€ 3 miljoen voor regionaal fonds	Totale bijdrage gemeente voor de jaren 2025 tot en met 2027
Alphen ad Rijn	114.182	€ 782.126	€ 586.595	€ 1.368.721
Hillegom	22.453	€ 153.799	€ 115.349	€ 269.148
Kaag & Braassem	28.573	€ 195.720	€ 146.790	€ 342.510
Katwijk	66.607	€ 456.246	€ 342.184	€ 798.430
Leiden	127.089	€ 870.537	€ 652.903	€ 1.523.439
Leiderdorp	27.657	€ 189.445	€ 142.084	€ 331.530
Lisse	23.390	€ 160.217	€ 120.163	€ 280.380
Nieuwkoop	29.463	€ 201.816	€ 151.362	€ 353.178
Noordwijk	45.179	€ 309.468	€ 232.101	€ 541.569
Oegstgeest	25.746	€ 176.355	€ 132.267	€ 308.622
Teylingen	38.510	€ 263.787	€ 197.840	€ 461.626
Voorschoten	25.665	€ 175.801	€ 131.850	€ 307.651
Zoeterwoude	9.443	€ 64.683	€ 48.512	€ 113.195
Totaal	583.957	€ 4.000.000	€ 3.000.000	€ 7.000.000

12. Hebben de gemeenten wel de middelen om aan de slag te gaan met deze projecten?

Deze prioriteiten zijn naar voren gekomen bij een inventariseringsronde langs gemeenten. Een aantal van deze projecten is al opgenomen in de begrotingen van de gemeenten, een aantal niet. Door ook andere overheden te vragen om bij te dragen aan deze projecten, ontstaat meer investeringskracht.

De projecten starten niet allemaal tegelijkertijd. Verdere ordening van deze veertien projecten is de volgende stap die we na vaststelling van de RIA in gezamenlijkheid gaan zetten. Dat is voorzien op de Regiodag van 15 mei 2024. We zullen dan met alle portefeuillehouders het gesprek voeren over de fasering van de prioritaire projecten. De uitkomsten van dit gesprek worden bekrachtigd tijdens de Regiodag van 18 september 2024. Op deze manier bepalen we in gezamenlijkheid de ordening, fasering en prioritering van de veertien projecten.

Holland Rijnland zet zich actief in om op de middelen in het fonds een multiplier effect te realiseren. Dit houdt in dat we streven naar cofinanciering door extra financiële steun van provincie, Rijk en EU aan te trekken. Het doel hiervan is om het totale beschikbare budget in het regionale fonds aanzienlijk te verhogen en zo de impact ervan te maximaliseren. De ambitie is dat iedere gemeente netto-ontvanger wordt.

We zijn ons terdege bewust van de financiële positie van gemeenten, in het bijzonder met het oog op het aankomende ravijnjaar 2026. Om te kunnen starten met de Regionale Investeringsagenda vraagt Holland Rijnland de dertien gemeenten om per 2025 het gevraagde budget bijeen te brengen.

13. Wat is de verdeling van projecten over de regio?

De projecten zijn op een evenwichtige manier over de regio verdeeld. Binnen de regio Holland Rijnland onderscheiden we drie gebieden met eigen kenmerken en opgaven. Dit zijn de Stedelijke As (het stedelijk gebied van Katwijk via Leiden naar Alphen aan den Rijn), het Groene Hart en de Duin- en Bollenstreek. Deze gebieden zijn aan elkaar verbonden en versterken elkaar. Stedelijke gebieden hebben andere vraagstukken, wensen en belangen dan bijvoorbeeld het Groene Hart. Die moeten we herkennen en erkennen. Tegelijkertijd hebben de gebieden in onze regio elkaar nodig. Wederkerigheid is een belangrijk principe in onze samenwerking. Stedelijke ontwikkeling en het vitaal houden van onze kernen zijn beide belangrijk voor een welvarende en leefbare regio. Door op de juiste plekken te verdichten, de kwaliteiten van ons landschap te beschermen én de juiste verbindingen tussen onze kwaliteiten te leggen, zijn wij het toonbeeld van een toekomstbestendige regio.

Een overzichtskaart van projecten in de regio staat op pagina 8-9 van de Regionale Investeringsagenda.

14. Wat is de rolverdeling tussen de gemeenten en de regio-organisatie Holland Rijnland bij de projecten?

Het uitgangspunt is dat gemeenten eigenaar zijn van de projecten en het stuur ter hand nemen, tenzij zij Holland Rijnland vragen dit te doen. De gemeente die projecteigenaar is krijgt de beschikking over de voor het project gereserveerde financiën. Bij ieder project zijn verschillende gemeenten betrokken, in wisselende samenstellingen.

15. Wat is het verschil tussen de Regionale Investeringsagenda en het eerdere Regionale Investeringsfonds (RIF)?

In 2007 is op basis van het Regionale Investeringsfonds Holland Rijnland aan vijf grote en meerjarige projecten prioriteit gegeven. Voor deze vijf projecten (De RijnlandRoute, Het Hoogwaardig OV netwerk

Zuid Holland Noord, Het Programma Ontsluiting Greenport, Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek en het Regionaal Groenprogramma) is in het RIF 180 miljoen euro vrijgemaakt door gemeenten over de periode 2008 tot en met 2024.

In tegenstelling tot het Regionale Investeringsfonds is de Regionale Investeringsagenda een adaptief proces. In het tweede jaar van elke bestuursperiode maken we een selectie van projecten. We voegen nieuwe projecten aan de Regionale Investeringsagenda toe, evalueren lopende projecten, zetten projecten (eventueel in gewijzigde vorm) uit de vorige bestuursperiode door of we besluiten projecten te stoppen en van de agenda te halen. Zo actualiseren we elke 4 jaar de projectenportefeuille. De regio bewaakt de voortgang van de projecten en rapporteert hier periodiek over aan de regionale commissies en het Algemeen Bestuur. Op pagina 18 en 19 beschrijven we in 'Hoe we samenwerken' het proces hoe we komen van projectblad tot uitvoering.